

'IK WIL DE RELATIE MET MIJN MEDESTUDENT NIET VERSTOREN'

Studenten moeten elkaar op fouten wijzen

Een enquête wijst uit dat coassistenten hun collega-dokters in opleiding niet snel aanspreken op onwenselijk gedrag. Toch zouden ze zich dit al tijdens de opleiding eigen moeten maken.

Uit onderzoek van het KNMG Studentenplatform blijkt dat veel geneeskundestudenten moeite hebben met het aanspreken van hun medestudenten. Dit lijkt vooral voort te komen uit angst om de goede relatie met de medestudent te verstoren. Een pijnlijke uitkomst, aangezien het aanspreken van collega's consequenties kan hebben voor de patiëntveiligheid. Artsen noemen intercollegiale toetsing en reflectie dan ook als belangrijke factoren in het verkleinen van de kans op onnodige medische fouten.¹ Het KNMG Studentenplatform roept studenten én artsen op stil te staan bij het belang van aanspreken in de dagelijkse praktijk.

Niet gebruikelijk

Eind 2013 vulden 1278 coassistenten de jaarlijkse enquête van het KNMG Studentenplatform in. Een derde van hen heeft wel eens een medecoassistent meegemaakt die herhaaldelijk zijn of haar handen niet waste voorafgaand aan een lichamelijk onderzoek. 40 procent van de coassistenten sprak zijn collega hier niet op aan. De

CORBIS

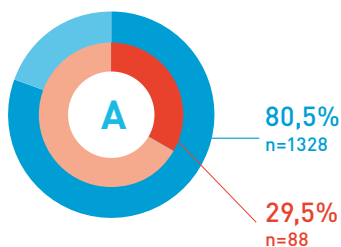
meest genoemde reden om dit niet te doen, was dat het niet gebruikelijk is om iemand hierop aan te spreken. Een kwart van de co-assistenten heeft wel eens meegemaakt dat een medecoassistent denigrerende opmerkingen maakte tegen verpleegkundigen, artsen of patiënten. De helft van hen sprak de medestudent hierop aan. De andere helft deed dit niet, vooral om de onderlinge relatie niet te verstoren en omdat zij vinden dat het gedrag van de medecoassistent niet hun verantwoordelijkheid is. Ruim een kwart van de zesdejaars geneeskundestudenten heeft wel eens een situatie meegemaakt waarin zij vonden dat ze de medecoassistent hadden moeten aanspreken, maar dit uiteindelijk niet hebben gedaan. Deze situaties varieerden van 'slordige statusvoering' tot 'het dragen van sieraden, te lange nagels en losse haren'. Daarnaast werden veel situaties genoemd waarin het beroepsgeheim mogelijk in het geding kwam, zoals co-assistenten die over patiënten spraken in de koffiekamer of in het openbaar vervoer. Verschillende co-assistenten erkenden in de enquête dat ze hun medeco's niet aanspreken omdat zij denken dat het 'toch geen nut heeft'. Een co-assistent in de enquête: 'In het begin zei ik het als witte jassen niet dagelijks verschoond werden, maar niemand trekt zich er iets van aan, dus nu zeg ik het niet meer.'

Goede voorbeeld

Op iedere geneeskundefaculteit wordt aandacht besteed aan professioneel en aanspreekgedrag. Ook in het visiedocument van de Orde van Medisch Specialisten uit 2013 wordt het belang benadrukt van een cultuur waarin het vanzelfsprekend is elkaar voortdurend feedback te geven en aan te spreken.² Desondanks blijkt uit de enquête van het KNMG Studentenplatform dat een kwart van de co-assistenten zijn collega's niet aanspreekt bij wangedrag. De resultaten van deze enquête onderstrepen daarmee de noodzaak van een breed gedragen omslag in aanspreekcultuur. Studenten dienen zich het belang van aanspreekgedrag te realiseren en elkaar al tijdens de opleiding actief te wijzen op onwenselijk gedrag. De oplossing ligt echter niet alleen bij de geneeskundestudent. Een co-assistent in de enquête van het Studentenplatform: 'Het is lastig om,

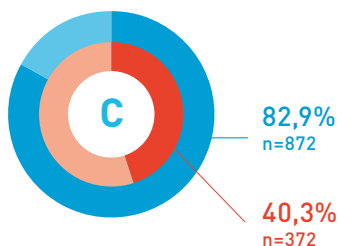
A Filmen tijdens college

Tijdens een college waarbij een patiënt voor de collegezaal zijn verhaal vertelt, zit een van je medestudenten te filmen.

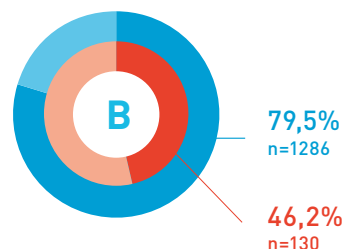
C Handen wassen

Het valt je op dat een van jouw medecoassistenten tijdens de ochtendvisite nooit zijn/haar handen wast voordat hij of zij de patiënt onderzoekt.

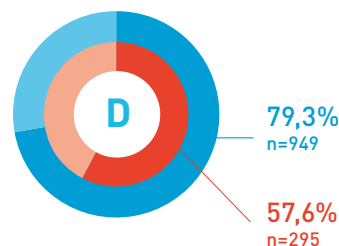
B Schamper over uiterlijk

Je hebt net onderwijs in lichamelijk onderzoek gehad waarbij op elkaar is geoefend. Je hoort dat een medestudent na afloop vervelende opmerkingen maakt over iemands uiterlijk.

D Denigrerende opmerking

Tijdens de coschappen maakt een co-assistent denigrerende opmerkingen tegen verpleegkundigen en/of artsen en patiënten.

Ik heb deze situatie niet meegemaakt, maar zou mijn medestudent aanspreken als de situatie zich voordeed

Ik heb deze situatie meegemaakt en heb mijn medestudent aangesproken

als je zelf nog onzeker bent, een ander op zijn of haar gedrag aan te spreken. Bovendien zijn er weinig artsen die het goede voorbeeld geven. Als het meer gebruikelijk zou zijn elkaar ergens op aan te spreken zou ik het als co ook wel durven.' Het KNMG Studentenplatform roept artsen en opleiders op een voortrekkersrol te gaan spelen in een cultuuromslag en het goede voorbeeld te geven aan de volgende generatie artsen. Op een goede manier leren omgaan met (negatieve) feedback en op een juiste manier aanspreken van directe collega's is in het belang van goede en veilige patiëntenzorg. Er zijn gelukkig veel co-assistenten die hun collega's wél

wijzen op onwenselijk gedrag. Er is echter nog veel ruimte voor verbetering. Een cultuur waarin iedere student en arts zijn directe collega's aanspreekt, is iets waar we met zijn allen naar moeten streven. ■

contact

studentenplatform@fed.knmg.nl
cc: redactie@medischcontact.nl

Geen belangenverstrengeling gemeld

web

De voetnoten en meer artikelen over feedback vindt u onder dit artikel op medischcontact.nl.